

Ez dugu nahi

ULA IRURETAGOIENA

Hirian badira hutsik gelditzen diren lurrak. Publikoak baldin badira ez dute hesirik izango, eta ingurunean bizi direnek erabilgarritasuna topatuko diete, aktibitateak egiteaz aparte, hutsuneak arnasketa egiten duelako hiriaren ehunduraren, parke bat izan gabe. Egunerokoak osatzen duen joan-etorriak leku hutsaren eszenatokia barneratzeke ematen du, eta horrela eraikitzen da gure oroimen sentsitiboan testuinguru identifikagarri bat.

Hesi bat agertu da Donostiako Manteoko hiri-hutsunean. Hutsunea okupatzera doaz. Basque Culinary Center eraikina egitera doaz. Ai, arkitektura mehatxu bat denean. Auzoan bizi diren zenbatak hartuko zuten atsekabea, gorputzaldi behe-rakada bat sentitzera iritsi arte, gurea egin dugun eta nolabait gure parte den zer edo zer aldatzera doalako betiko. Bortizkeria gorpuzten da, ez dut nahi esan, eta kasurik egiten ez digutenean bezalaxe. Kanpotik eta urrutitik eta hutsunea gutxitan zapaldu eta inguratu duenaren erabaki bat gauzatzeko da, hutsunea hutsune izateko defendatzen dutenen ahotsari entzungor. Distantziatik hartu behar dira horrelako erabakiak, gerrate batean hatz erakuslearekin bonbaren kokapena mapan seinalatzen denean bezalaxe.

Bizkaiko Urdaibain Guggenheim eraikin berriaren kontrako manifestaldian izan zirenen artean antzerako sentsazio bat gorpuztuko zen, Sánchezek gobernu osatu eta astebetara Espainiako ministerioak uholdegarritasun egoera aldatu duenean Muruetan eraiki ahal izateko.

Eraiki, suntsitu eta berriz eraiki zikloek osatzen dute hiri eta lurraldeen historia, eta azpiegitura berrien kontrako mugimenduak ziklo horien ondortik sortzen dira. Hirigintzako pentsalari batzuek diote hiriaren etorkizuna suntsiketaren oinarritu beharko dela, hutsuneak eginaz eta beste modu batean egiteko aukera zabalduz, eraisketaren materialak birziklatuz eta eraikuntza prozesuak testuingurua osatzen duen ekosistemako eragileekin batera diseinatuz. Baina gure lurraldea ez da abangoardia. ●

Lanbide guztiek badute bere zaintza

ESTITXU EIZAGIRRE KEREJETA

Badira erabat zaintzakoak diren lanak. Horiek gizon eta emakumeen artean banatu behar genituzke eta kito. Baina bai zera, gizarte honetan badirudi lehenago izango dela posible zaintza publiko indartsu bat sortzea (unibertsala eta lan baldintza onetan, baina emakumeek egindakoa), gizonen zaintzaren ardurari eustea baino. Zaintza sistema publiko horretan langileen erdia gizonak izatea eskatuko nuke, kupoa, alegia, hauteskunde zerrendak osatzerakoan dagoen bezala. Agian zaintza lanak lehenago duinduko lirarteke horrela eta gure imajinarioan aldaketa handia ekarriko luke.

Zaintzaz ari garenean beti hitz egiten dugu erabat zaintzakoak diren lanez, baina nire ustez beharrezkoa da langile guztiek izatea nor bere lanetik herritarrengan burutzen duen zaintzaren kontzientzia. Izan ere, zaintza bizitza osoan behar baitugu, eta batez ere, umeak eta helduak zaintzen ari garen garaietan behar dugu gu ere zainduak izatea. Bizitza osoan zehar eta egunerokoan gizarteak eusten edo zaintzen gaitu: bata besteari gogorki lotuta egotea komeni. Hamaika adibide etorriko zaigu bakoitzari burura: zure gabeziak beharrez zure ahalak ikusten dituen irakaslea; mugikorrez burutzea lortu ez duzun transferentzia zure ondoan jarrita egiten erakusten dizun bankuko bulego-langilea; izenez deitzen zaituen dendaria; burua garbitu bitartean masaje gozo bat ematen dizun eta berarekin bizitzako gorabeherez hizketan aritzen zaren ile-apaintzailea; menua zure beharretara egokitzen dizun tabernaria... “Zer behar duzu? Zuri laguntzeko nago” jarrera dute horiek denek eta gutako bakoitzaren onena ateratzen dute; norberari ere besteak zaintzeko jarrera eragiten digute.

Tamalez, gero eta ohituago gaude zaintzen ez duten lanpostu eta langileen jarreretara: ikasleen galderei “hori jakin beharko zenuke” erantzun eta azalpenik gabe uzten dituzten irakasleetara; zure neurriko galtzengatik galdetu eta “dagoen guztia apalategietan dago” erantzuten dizuten saltzaileetara; “eragiketa hori makinan egin behar duzu” bideratzen zaituzten bankuko bulego-langileetara; “hitzordua internetez hartu behar duzu” altzairuzko bunker egin den administratzailea; presaka eta begietara begiratu gabe zerbitzatzen duen tabernarira; aurrez aurre artatzen ez zaituzten osasun langileetara...

Zaintza pertsonok egiten dugu. Zaintzen ez duen langilea makina batek ordezkatzeko modukoa da. Gero eta lan gehiagotan ordezkatu dituzte makinek herritarrei arreta ematen zieten lanpostuak. Eta bide horretan galduz goaz bizitza osoan zainduak izateko eskubidea. ●